

# Homília na Zelený štvrtok

Homília svätého Josemaríu na Zelený štvrtok s názvom „Eucharistia, tajomstvo viery a lásky“.

17.04.2025

*Bolo pred veľkonočnými sviatkami. Ježiš vedel, že nadišla jeho hodina odísť z tohto sveta k Otcovi. A pretože miloval svojich, čo boli na svete, miloval ich do krajnosti (Jn 13, 1)... Tieto slová svätého Jána čitateľovi jeho Evanjelia oznamujú, že v onen deň sa má udiať niečo veľké. Je to*

predslov nežný a dojmavý, paralelný s veršami zaznamenanými v rozprávaní svätého Lukáša: *Veľmi som túžil — tvrdí Pán — jesť s vami tohto veľkonočného baránka skôr, ako budem trpieť* (Lk 22, 15). Začnime s prosbou k Duchu Svätému, aby nás pripravil na pochopenie každého Ježišovho výrazu a každého gesta: lebo chceme žiť nadprirodzený život, lebo Pán nám prejavil svoju túžbu dať sa nám za pokrm našim dušiam a pretože uznávame, že jedine on má *slová večného života* (Jn 6, 68).

Viera nás vedie spolu so Šimonom Petrom vyznať: *A my sme uverili a spoznali, že ty si Boží Svätý* (Jn 6, 69). A je to viera, zliata s našou nábožnosťou, ktorá nás v tých nadpozemských momentoch nabáda napodobniť Jánovu odvahu: priblížiť sa k Ježišovi a skloniť hlavu na Majstrovu hrud' (Porov. Jn 13, 25), ktorý vrelou láskou miloval svojich a

— ako sme práve počuli — miloval ich až do krajnosti.

Každý pokus, čo i len zďaleka si nárokujúci vysvetliť tajomstvo Zeleného štvrtka, javí sa ako nedokonalý. Nie je však ťažké sčasti vytušiť pocity Ježišovho srdca v spomínaný večer, posledný večer, čo strávil so svojimi pred obetou na Kalvárii.

Predstavme si čisto ľudskú skúsenosť lúčenia sa dvoch ľudí, ktorí sa milujú. Chceli by byť navždy spolu, no povinnosť — nech už je akákoľvek — ich núti rozlúčiť sa. Želali by si ostať navždy spolu — a nemôžu. Ľudská láska, akokoľvek veľká by bola, je obmedzená, a na svoje vyjadrenie musí použiť symboly: keď sa dvaja lúčia, darujú si niečo na pamiatku, možno fotografiu, no s takým ohnivým venovaním, že je prekvapujúce, že sám papier nezhorí. Viac nedokážu urobiť, lebo

moc ľudí nesiahá tak ďaleko, ako ich túžba.

Lenže čo nemôžeme my, to môže Pán. Ježiš Kristus, dokonalý Boh a dokonalý Človek, nezanecháva len symbol, ale skutočnosť: on sám zostáva. Odchádza k Otcovi, no zároveň zotrváva medzi ľuďmi. Nezanechá nám tu obyčajný dar, ktorý v nás vzbudí spomienku naňho, nejaký obrázok, čo sa časom rozmaže a vybledne ako zožltnutá fotografia, úplne bezvýznamná pre tých, ktorí neboli hrdinami tej láskyplnej chvíle. Pod spôsobom chleba a vína je tu však skutočne prítomný on sám: so svojím Telom a so svojou Krvou, so svojou Dušou a so svojou Božskou prirodzenosťou.

## **Radosť Zeleného štvrtka**

Ako dobre teraz chápeme pieseň, ktorú kresťania všetkých čias neprestajne spievajú na chválu Najsvätejšej Eucharistie:

*Sviatosť tela tajomného  
veleb jazyk, vďačne chváľ!  
Veleb predrahá krv jeho,  
ktorú za nás vylieva;  
on, plod lona panenského,*

*slávny, dobrý, večný Pán (Hymnus  
Pange lingua). Je nutné nábožne sa  
klaňať Bohu, z lásky k nám ukrytému  
v Eucharistii (Porov. sv. Tomáš  
Akvinský, hymnus Adoro te devote —  
Klaniam sa ti vrúcne): je to ten istý  
Ježiš Kristus, ktorý sa narodil z  
Panny Márie; ten istý, ktorý trpel a  
bol ukrižovaný; ten istý, ktorému z  
prebodnutého boku vytryskla krv a  
voda (Porov. Ave verum corpus).*

*Ó svätá hostina, pri ktorej prijímame  
Krista: slávi sa pamiatka jeho  
umučenia, duša sa naplňa milosťou a  
dostávame závdavok budúcej slávy  
(Hymnus O sacrum convivium).*

Liturgia Cirkvi takto v krátkych slohách zhrnuje vrcholné kapitoly dejín túžobnej lásky, akou nás zahŕňa Pán.

Boh našej viery nie je vzdialenou bytosťou, ľahostajne pozorujúcou osudy ľudí: ich túžby, ich zápasy, ich úzkosti. Je to Otec, ktorý až tak miluje svoje deti, že posiela Slovo, druhú božskú osobu Najsvätejšej Trojice, aby sa stalo telom, zomrelo za nás a vykúpilo nás. Je to ten istý milujúci Otec, ktorý nás teraz nežne priťahuje k sebe prostredníctvom pôsobenia Ducha Svätého, prebývajúceho v našich srdciach.

Radosť Zeleného štvrtka vlastne pochádza odtiaľ: z poznania, že Stvoriteľ sa rozlieva láskou k svojim stvoreniam. Akoby nestačilo už toľko iných dôkazov jeho milosrdenstva, náš Pán Ježiš Kristus ustanovuje Eucharistiu, aby sme ho mohli mať vždy blízko pri sebe, pretože —

nakolko to vôbec môžeme pochopiť — ten, ktorý nič nepotrebuje, pohnutý láskou sa nechce zaobísť bez nás. Najsvätejšia Trojica si zamilovala človeka, pozdvihla ho do poriadku milosti a urobila ho na svoj *obraz a podobu* (Gn 1, 26); vykúpila ho z hriechu — z hriechu Adama, ktorý padol na celé ľudské pokolenie, ako aj z osobných hriechov každého jedného z nás — a túži skutočne prebývať v našej duši: *Kto ma miluje, bude zachovávať moje slovo a môj Otec ho bude milovať; prídeme k nemu a urobíme si uňho príbytok* (Jn 14, 23).

## **Eucharistia a tajomstvo Najsvätejšej Trojice**

Tento trojičný prúd lásky k ľuďom — lásky zo strany Najsvätejšej Trojice — sa najvznešenejším spôsobom zvečňuje v Eucharistii. Pred mnohými rokmi sme sa všetci v katechizme učili, že Najsvätejšiu Eucharistiu môžeme považovať za

Obetu a Sviatosť; a že táto Sviatosť sa nám predstavuje ako sväté prijímanie a ako poklad na oltári: vo Svätostánku. Eucharistickému tajomstvu *Corpus Christi* — Kristovho Tela, ktoré je prítomné vo všetkých Svätostánkoch sveta, venuje Cirkev osobitný sviatok: Sviatok Božieho Tela a Krvi. Dnes, na Zelený štvrtok, upriamime našu pozornosť na Najsvätejšiu Eucharistiu ako na obetu a pokrm, teda na svätú omšu a sväté prijímanie.

Hovoril som o trojičnom prúde lásky k ľuďom. A kde inde ho možno vidieť jasnejšie než vo svätej omši? Na tejto posvätnnej oltárnej obete má účasť celá Svätá Trojica. Preto teda vo vstupnej modlitbe, v tichej modlitbe nad darmi a v modlitbe po svätom prijímaní tak rád opakujem slová eucharistickej modlitby: *Skrze nášho Pána Ježiša Krista, tvojho Syna* – čím sa obraciame k Otcovi –, *ktorý je Boh a s Tebou žije a kraluje v jednote s*



*Duchom Svätým po všetky veky vekov.  
Amen.*

Vo svätej omši sa neustále vznáša modlitba k Otcovi. Kňaz zastupuje večného Kňaza, Ježiša Krista, ktorý je zároveň aj Obetou. A pôsobenie Ducha Svätého vo svätej omši je takisto neopísateľné a nepochybné. „Mocou Ducha Svätého, píše svätý Ján Damascénsky, sa uskutočňuje premena chleba na Kristovo telo (Sv. Ján Damascénsky, *De fide orthodoxa*, 13 (PG 94, 1139))“.

Toto pôsobenie Ducha Svätého sa jasne prejavuje vo chvíli, keď kňaz zvoláva Božie požehnanie na obetné dary: *Nebeský Otče, priniesli sme obetné dary na tvoj oltár a vrúcne ťa prosíme, — posväť ich ohňom Ducha Svätého* (Rímsky misál, Modlitba nad obetnými darmi); aby sa stali nepoškvrnenou obetou, ktorá prinesie najsvätejšiemu Božiemu menu slávu, akú zasluhuje.

Posvätenie, o ktoré prosíme, sa pripisuje Utešiteľovi, zoslanému nám skrze Otca i Syna. Činnú účasť Ducha Svätého v obete uznávame, keď sa tesne pred svätým prijímaním modlíme: *Pane Ježišu Kriste, Syn Boha živého, ty si z vôle Otca a za spoluúčinkovania Ducha Svätého svojou smrťou oživil svet* (Rímsky misál, Lámanie chleba)...

V oltárnej obete je prítomná celá Najsvätejšia Trojica. Z vôle Otca a za spolupráce Ducha Svätého sa Syn obetuje vo vykupiteľskej obete. Naučme sa stykať sa s Najsvätejšou Trojicou, s Trojjediným Bohom: s tromi božskými osobami jednej podstaty, lásky a účinného posväcujúceho pôsobenia.

Ihneď po *umytí rúk* začne kňaz vzývať: Prijmi, Trojjediný Bože, túto obetu, ktorú ti prinášame na pamiatku umučenia, zmŕtvychvstania a nanebovstúpenia

nášho Pána, Ježiša Krista (Rímsky misál, Ofertórium). A v závere svätej omše nasleduje ďalšia modlitba horlivej úcty voči Trojjedinému Bohu: *Všemohúci Bože, prijmi pokornú obetu, ktorú ti tvoj nehodný služobník priniesol a nájdi v nej zalúbenie; prosíme ťa, aby sa skrze tvoje milosrdenstvo stala obetou na odpustenie pre mňa a pre všetkých, za ktorých bola prinesená* (Rímsky misál, modlitba pred požehnaním).

Svätá omša — opätovne zdôrazňujem — je úkonom božským, trojičným, nie ľudským. Kňaz, ktorý ju slávi, ju slúži ako Pánom poverený zástupca, prepožičiavajúci svoje telo a svoj hlas; nekoná v svojom mene, ale *in persona et in nomine Christi* — v osobe a v mene Krista.

Láska Najsvätejšej Trojice k ľuďom spôsobuje, že z prítomnosti Krista v Eucharistii plynú pre Cirkev a celé ľudstvo všetky milosti. Je to obeta,

ktorú predpovedal prorok Malachiáš:  
*Lebo od východu slnka až po západ  
veľké je moje meno medzi národmi a  
na každom mieste budú obetovať,  
budú prinášať môjmu menu obetu  
čistú* (Mal 1, 11). Je to Kristova obeta,  
prinášaná Otcovi za spolupráce  
Ducha Svätého: obeta nekonečnej  
hodnoty, zvečňujúca v nás  
Vykúpenie — niečo, čo obety Starého  
zákona dosiahnuť nemohli.

## **Svätá omša v živote kresťana**

Svätá omša nás takýmto spôsobom  
stavia pred základné tajomstvá viery,  
pretože je výslovným darom  
Najsvätejšej Trojice Cirkvi. A tak je  
zrejmé, prečo má byť svätá omša  
stredobodom a koreňom  
duchovného života kresťana. „Všetky  
ostatné sviatosti sú zamerané na ňu  
ako na svoj cieľ (Sv. Tomáš Akvinský,  
*Summa theologiae* 3, 65, 3)“. Život  
milosti, ktorý sme dostali  
prostredníctvom krstu a ktorý v nás

rastie, posilnený birmovaním, smeruje vo svätej omši k svojmu naplneniu. „Keď sa zúčastňujeme na Eucharistii, píše svätý Cyril Jeruzalemský, Duch Svätý nás duchovne zbožšťuje, čím nás nielenže formuje podľa Krista, ako to bolo pri krste, ale nás celkom pretvára, začleňujúc nás do plnosti Ježiša Krista (Sv. Cyril Jeruzalemský, *Catecheses*, 22, 3)“.

Vyliatie Ducha Svätého pretvárajúce nás v Krista nám dáva povedomie Božích detí. Utešiteľ, ktorý je láska, nás učí, aby sme touto cnosťou nechali preniknúť celý náš život; a keď budeme s Kristom *consummati in unum* — *dokonale jedno* (Jn 17, 23), môžeme byť medzi ľuďmi tým, čo svätý Augustín videl v Eucharistii: „znak jednoty“ a „puto lásky“ (Sv. Augustín, *In Ioannis Evangelium tractatus*, 26, 13).

Neprezradím nič nového, keď poviem, že niektorí kresťania majú o svätej omši len veľmi biednu predstavu; že pre ďalších je to len čisto vonkajší obrad, ak nie iba rýdza spoločenská konvencia. Je to tak preto, lebo naše úbohé srdcia sú schopné prežívať aj ten najväčší dar Boha ľuďom rutinne. Počas svätej omše, tejto omše, ktorú teraz slávime, pôsobí — opakujem — zvláštnym spôsobom Najsvätejšia Trojica. Odpoveď na tolkú lásku si z našej strany vyžaduje úplné odovzdanie, tela i duše: lebo vtedy počujeme Boha, hovoríme s ním, vidíme ho, požívame ho. A keď už slová nestačia, oživíme svoj jazyk spevom — *Pange, lingua!* —, nech pred celým svetom ohlasuje Pánove veľké skutky.

Prežívať svätú omšu znamená zotrvať v neustálej modlitbe a byť presvedčený, že pre každého z nás je to osobné stretnutie s Bohom: keď sa

mu klaníme, chválime ho, prosíme ho, vzdávame mu vďaky, zadosťčiníme za naše hriechy, očisťujeme sa a cítime sa byť v Kristovi zjednotení so všetkými kresťanmi.

Možno sme si niekedy položili otázku, ako sa môžeme Bohu odvdáčiť za tolkú lásku; možno sme aj zatúžili dostať jasne definovaný program kresťanského života.

Riešenie je jednoduché a prístupné všetkým veriacim: s láskou sa zúčastňovať na svätej omši a naučiť sa v nej stykať s Bohom, pretože v tejto obete je obsiahnuté všetko, čo od nás Pán očakáva.

Dovoľte, aby som vám pripomenul to, na čom ste sa už mnohokrát zúčastnili: priebeh liturgických obradov. Ak ich budeme sledovať krok za krokom, je dosť možné, že Pán každému z nás odhalí, v čom sa má polepšiť, aké zlozvyky odstrániť a

ako má vyzeráť naše bratské  
spolunažívanie so všetkými ľuďmi.

Kňaz pristupuje k Božiemu oltáru, k  
oltáru Boha, ktorý *rozradostuje našu  
mladosť*. Svätá omša sa začína  
radostnou piesňou, pretože je tu  
prítomný Boh. Je to radosť, ktorá sa  
spolu s úctou a láskou prejaví aj  
pobozkaním oltára, symbolu Krista a  
pamiatky svätých: nevelkého, ale  
posvätného miesta, pretože na tejto  
kamennej doske sa uskutočňuje  
sviatosť nekonečnej účinnosti.

*Confiteor* — úkon kajúcnosti,  
stavajúci nás pred našu nehodnosť;  
nie je to len nejaká abstraktná  
spomienka na vinu, ale veľmi  
konkrétne pripomenutie si našich  
hriechov a zanedbaní. Preto  
opakujeme: *Kyrie eleison, Christe,  
eleison* — *Pane zmiluj sa, Kriste  
zmiluj sa*. Keby odpustenie, ktoré  
potrebujeme, záviselo od našich  
zásluh, v tom okamihu by naše duše



naplnil trpký smútok. My však z Božej dobroty dostávame odpustenie na základe Božieho milosrdenstva, a preto mu spievame na chválu:

*Gloria! — veď len ty si Svätý, len ty si Pán, len ty si Najvyšší, Ježišu Kriste, s Duchom Svätým v sláve Boha Otca.*

V tejto chvíli počúvame slová Písma: čítanie a Evanjelium, svetlá Ducha Svätého, ktorý k nám hovorí ľudskými slovami, aby náš rozum poznal a kontemploval, naša vôľa sa posilnila a naše skutky došli naplnenia. Lebo sme jeden ľud, ktorý vyznáva jednu vieru, jedno *Verím*; ľud, *zhromaždený v jednote Otca, Syna a Ducha Svätého* (Sv. Cyprián, *De dominica oratione*, 23 (PL4,553)).

Pokračujeme liturgiou Eucharistie, prípravou obetných darov: chleba a vína z práce ľudských rúk. Nie je to veľa, ale zato sprevádzané modlitbou: *Prijmi nás, Bože, v duchu pokorných a v srdci skrúšených, a*

*naša dnešná obeta nech nájde  
zaľúbenie v твоjich očiach. A potom  
znovu prichádza pripomenutie našej  
úbohosti a túžba, aby všetko, čo sa  
prednáša Pánovi, bolo rýdze a  
očistené: Pane, zmy zo mňa moju vinu  
a očisť ma od hriechu.*

Pred malou chvíľou, pred umývaním  
rúk, sme vzývali Ducha Svätého,  
prosiac ho, aby požehnal obetu,  
prinášanú jeho svätému menu. Po  
očisťovaní sa obraciame k celej  
Najsvätejšej Trojici, aby prijala  
obetné dary — *Suscipe, Sancta  
Trinitas* —, ktoré predkladáme na  
pamiatku života, smrti,  
zmŕtvychvstania a nanebovstúpenia  
Krista, ku cti Márie, vždy Panny a ku  
cti všetkých svätých.

Aby obeta bola na spásu všetkým,  
kňaz sa modlí: *Orate, fratres...* —  
*Modlite sa, bratia a sestry, aby sa  
moja i vaša obeta zaľúbila Bohu Otcu  
všemohúcemu. Ľud odpovie: Nech*

*Pán prijme obetu z tvojich rúk na chválu a slávu svojho mena, na úžitok nám i celej svätej Cirkvi. Modlite sa, bratia — hoci by sa vás zhromaždilo len niekoľko; hoci by tu bol fyzicky prítomný iba jeden kresťan a hoci by tu bol len sám celebrujúci kňaz —, lebo ktorákoľvek svätá omša je všeobecnou obetou, vykupujúcou ľudí z každého kmeňa, jazyka, ľudu a národa (Zj 5, 9).*

Vďaka spoločenstvu svätých získavajú všetci kresťania milosti z každej svätej omše, či už sa slávi pred stovkami ľudí, alebo kňazovi asistuje len jeden roztržitý miništrant. Nech je ako chce, pri svätej omši sa zakaždým spája nebo so zemou, aby spolu s Pánovými anjelmi zaznel spev: *Sanctus, Sanctus, Sanctus...* — *Svätý, svätý, svätý...*

Keď velebím a chválím Boha, robím to spolu s anjelmi: nepadne mi to zaťažko, lebo pri slávení svätej omše

viem, že som nimi obklopený;  
klaňajú sa Najsvätejšej Trojici. Viem,  
že tu istým spôsobom zasahuje aj  
Panna Mária, vďaka jej dôvernému  
putu s Najsvätejšou Trojicou a aj  
preto, lebo je Kristovou Matkou  
podľa tela a krvi: Matkou Ježiša  
Krista, pravého Boha a pravého  
človeka. Kristus, ktorý sa počal v lone  
preblahoslavenej Panny bez  
prispenia muža, výlučne mocou  
Ducha Svätého, má tú istú krv ako  
jeho Matka: a túto krv obetuje vo  
vykupiteľskej obete na Kalvárii i vo  
svätej omši.

Takto so synovskou dôverou  
vstupujeme do *Rímskeho kánonu*  
*eucharistickej modlitby*, ktorá nášho  
Boha Otca volá: *clementissime Pater*  
— *najláskavejší Otče*. Prosíme ho za  
Cirkev a za všetkých v Cirkvi: za  
pápeža, za svoju rodinu, za našich  
priateľov i kolegov. A katolík so  
svojím univerzálnym srdcom prosí  
za všetkých ľudí, pretože nik nemôže

zostať vylúčený z jeho apoštolskej horlivosti. Aby bola naša prosba vyslyšaná, s úctou spomíname na preblahoslavenú Máriu, vždy Pannu, ako aj na hŕstku tých, ktorí ako prví nasledovali Krista a zomreli zaňho.

*Quam oblationem...* Blíži sa chvíľa premenenia. Teraz je to znova Kristus, ktorý vo svätej omši prostredníctvom kňaza koná: *Toto je moje Telo... Toto je kalich mojej Krvi...* Ježiš je s nami! Pri *transsubstanciácii* – premenení – sa opäť sprítomňuje nekonečné Božie bláznovstvo, diktované láskou. Keď dnes opäť nadíde tá chvíľa, nech každý z nás v tichosti srdca povie Pánovi, že už nás nič nedokáže od neho odlúčiť, že jeho bezbranná ochota ostať pod spôsobom chleba a vína – tak krehkým! – nás premieňa na dobrovoľných otrokov: *Praesta meae menti de te vivere, et te illi semper dulce sapere* — *Daj, nech duch môj vždy len tebou sa živí, po sladkosti*

*tvojej vždy je dychtivý (Sv. Tomáš Akvinský, hymnus Adoro te devote).*

A sú tu i ďalšie prosby, lebo my ľudia sme takmer vždy naklonení o niečo prosiť: za našich zomrelých bratov a sestry, za seba samých. Sem sa zmestia aj všetky naše nevernosti a naše biedy. Breno je veľké, ale on ho chce niesť za nás a s nami. Kánon sa končí ďalším vzývaním

Najsvätejšej Trojice: *per Ipsum, et cum Ipso, et in Ipso... – Skrze Krista, s Kristom a v Kristovi, máš ty, Bože Otče všemohúci, v jednote s Duchom Svätým všetku úctu a slávu po všetky veky vekov.*

Ježiš je Cesta, je Prostredník; v ňom máme všetko, bez neho – nemáme nič. V Kristovi, ako nás to on sám naučil, sa osmeľujeme povedať Všemohúcemu Bohu *Otče náš*: on, čo stvoril nebo i zem, je tým milujúcim Otcom, ktorý od každého jedného z nás očakáva, že sa k nemu budeme

neustále vracat', každý z nás ako jeho nový a zároveň ten istý márnotravný syn či dcéra.

*Ecce Agnus Dei... – Hľa, Baránok Boží...; Domine, non sum dignus... – Pane, nie som hoden...* Chystáme sa prijať Pána. Keď si tu na zemi chceme uctiť nejakých ľudí, stretnutie s nimi sprevádzajú svetlá, hudba, slávnostné oblečenie. A na prijatie Krista do našej duše – ako sa máme pripraviť? Zamysleli sme sa niekedy nad tým, ako by sme sa zachovali, keby sme mohli prijímať len jediný raz v živote?

Keď som bol ešte dieťa, vôbec nebola rozšírená prax častého svätého prijímania. Spomínam si, ako sa ľudia zvykli na sväté prijímanie pripravovať: akú dôkladnú starostlivosť venovali duši i telu. Najlepší oblek, riadne učesané vlasy, čisté telo aj po fyzickej stránke, a azda aj zopár kvapiek kolínskej...

Boli to malé nežnosti vlastné  
zamilovaným, nežnosťky duší  
jemných i silných, ktoré sa vedeli  
odplácať za lásku láskou.

S Kristom v duši sa svätá omša blíži k  
záveru: požehnanie *v mene Otca i*  
*Syna i Ducha Svätého* nás bude  
sprevádzať počas celého dňa, pri  
našej obyčajnej a prostej úlohe:  
posväcovať všetky ušľachtilé ľudské  
činnosti.

Účasťou na svätej omši sa naučíme  
mať vzťah s každou Božskou osobou:  
s Otcom, ktorý splodil Syna; so  
Synom, ktorý je splodený Otcom; s  
Duchom Svätým, ktorý z obidvoch  
vychádza. Keď sa stýkame s  
ktoroukoľvek z týchto troch Božských  
osôb, stýkame sa tak so samotným  
Bohom; a keď sa stýkame so všetkými  
tromi, s celou Svätou Trojicou,  
stýkame sa tak vlastne s jedným,  
jediným pravým Bohom. Milujte  
svätú omšu, deti moje, milujte svätú



omšu. A k svätému prijímaniu pristupujte s dychtivou túžbou, aj keď máte v srdci chlad, aj keď nič necítite: prijímajte s vierou, nádejou a vrúcnou láskou.

## **Spoločenstvo s Ježišom Kristom**

Nemiluje Krista, kto nemiluje svätú omšu a kto sa ju nesnaží sláviť v sústredení a pokojne, oddane a s láskou. Láska robí zamilovaných ohľaduplnými a jemnými; odhalí im, aby o ne dbali, niekedy veľmi malé detaily, ktoré sú ale zakaždým vyjadrením vášnivého srdca.

Takýmto spôsobom sa máme zúčastňovať aj na svätej omši. Preto som mal vždy podozrenie, že tí, čo chcú, aby bola omša krátka a rýchla, svojím neelegantným postojom prezrádzajú, že ešte nepochopili, čo znamená Najsvätejšia obeta na oltári.

Láska ku Kristovi, ktorý sa za nás obetuje, nás vedie, aby sme si po

skončení svätej omše našli niekoľko minút na osobné a dôverné poďakovanie, čo v tichosti srdca predĺži vďakyvzdanie, ktorým je Eucharistia. Ako sa však máme naňho obracať, ako sa s ním zhovárať, ako sa správať?

Kresťanský život nepozostáva z prísnych noriem, pretože Duch Svätý nevedie duše masovo, ale do každej jednej osobitne vkladá také predsavzatia, náklonnosti a vnuknutia, ktoré jej pomôžu pochopiť a plniť vôľu Otca. Myslím si však, že jadrom nášho rozhovoru s Kristom počas poďakovania po svätej omši môže byť často uvažovanie nad tým, že Pán je naším Kráľom, Lekárom, Učiteľom a Priateľom.

Je kráľom a prahne po kralovaní v našich srdciach Božích detí. No nepredstavujme si pritom žiadne ľudské kráľovstvá; Kristus ani neovláda, ani sa nesnaží presadiť,

*lebo neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť (Mt 20, 28).*

Jeho kráľovstvo je kráľovstvom pokoja, radosti, spravodlivosti. Kristus, náš kráľ, od nás nečaká len prázdne reči, ale skutky, pretože *nie každý, kto mi hovorí: Pane, Pane, vojde do nebeského kráľovstva, ale iba ten, kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach (Mt 7, 21).*

Je Lekárom a vylieči naše sebeckto, ak dovolíme, aby jeho milosť prenikla až do hĺbky našej duše. Ježiš nás vystríhal, že najhoršou chorobou je pokrytectvo, pýcha, ktorá nás vedie k maskovaniu svojich vlastných hriechov. Voči lekárovi je nevyhnutná absolútna úprimnosť, úplné vyznanie pravdy a slová: *Domine, si vis, potes me mundare — Pane, ak chceš — a ty vždy chceš —, môžeš ma očistiť (Mt 8, 2).* Poznáš moje nedostatky, cítim tieto a tieto príznaky, trpím týmito ďalšími

slabosťami. A jednoducho mu ukážeme svoje rany, a aj hnis, ak sa objaví. Pane, ty, ktorý si uzdravil toľko duší, daj, keď ťa mám v srdci alebo keď na teba hľadím vo Svätostánku, nech v tebe uznávam božského Lekára.

Je Učiteľom múdrosti, ktorú len on vlastní: ako bezhranične milovať Boha a v ňom všetkých ľudí. V Kristovej škole sa naučíme, že náš život nepatrí nám: on sám odovzdal svoj život za všetkých ľudí a ak ho chceme nasledovať, musíme pochopiť, že ani my si nemôžeme privlastňovať ten náš sebecky, bez účasti na bolestiach druhých. Náš život patrí Bohu a mali by sme ho stráviť v jeho službe, preukazovaním veľkorysej starostlivosti o duše a slovom i príkladom ukazovať hĺbku náročnosti kresťanského povolania.

Ježiš očakáva, že v sebe budeme živiť túžbu získať túto múdrosť, aby nám

mohol zopakovať slová: *Ak je niekto smädný..., nech príde ku mne a nech pije* (Jn 7, 37). A my mu odpovieme: Nauč nás zabudnúť na seba, aby sme mohli myslieť na teba a všetky duše. Takto nás náš Pán s pomocou svojej milosti povedie vpred, ako keď sme sa v detstve učili písať. Spomínate si na prvé klikyháky vášho detstva, keď nám učiteľ viedol ruku? A potom začneme zakúšať šťastie z prejavovania svojej viery — čo je ďalší Boží dar — jasnými ťahmi kresťanského konania, z ktorého budú môcť všetci vyčítať veľké Božie skutky.

Kristus je Priateľom, skutočným Priateľom s veľkým písmenom: *Vos autem dixi amicos — Nazval som vás priateľmi* (Jn 15, 15) — hovorí. Nazval nás priateľmi a sám urobil prvý krok; zamiloval si nás prvý. Svoju lásku však nevnučuje, ponúka ju. Preukazuje ju tým najjasnejším znakom priateľstva: *Nik nemá väčšiu*

*lásku ako ten, kto položí svoj život za svojich priateľov* (Jn 15, 13). Bol priateľom Lazára a zaplakal preňho, keď ho videl mŕtveho: a vzkriesil ho. Keď vidí, že sme vlažní, znechutení, možno ustrnutí v našom vnútornom živote, ktorý vyhasína, jeho plač bude pre nás životom: *Priateľu, hovorím ti: vstaň a choď* (Porov. Jn 11, 43; Lk 5, 24), vyjdi z toho biedneho života, ktorý nie je životom.

Naše rozjímanie zo Zeleného štvrtka sa chýli ku koncu. Ak nám Pán pomohol — a on je vždy ochotný, stačí, keď mu otvoríme svoje srdce —, budeme cítiť naliehanie odpovedať mu na to, čo je najdôležitejšie: na lásku. Budeme vedieť šíriť túto lásku medzi ostatnými ľuďmi, životom služby. *Dal som vám príklad* (Jn 13, 15) —nalieha Ježiš, obracajúc sa na svojich učeníkov potom, ako im pri Poslednej večeri umyl nohy. Vyžeňme zo svojho srdca pýchu, ctižiadostivosť a túžbu mať navrch, a

potom v nás i vôkol nás zavládne  
pokoj a radosť, prameniace z našej  
osobnej obety.

Na záver sa ako deti s láskou  
obráťme k Panne Márii, Božej Matke  
a našej Matke. Prepáčte, že uvediem  
ešte jednu spomienku z detstva. Týka  
sa obrazu, ktorý sa veľmi rozšíril v  
mojej vlasti potom, čo svätý Pius X.  
zaviedol prax častejšieho svätého  
prijímania. Obraz znázorňoval  
Pannu Máriu, ako sa klania  
Najsvätejšej sviatosti. Dnes, tak ako  
vtedy a tak ako vždy, nás Božia  
Matka učí stýkať sa s Ježišom,  
rozpoznávať ho a stretávať sa s ním v  
rozličných okolnostiach dňa, avšak  
osobitným spôsobom v tom  
výsostnom okamihu, keď sa čas spája  
s večnosťou: v obete svätej omše.  
Ježiš tu gestom večného kňaza  
priťahuje všetko k sebe, aby to skrze  
*divino afflante Spiritu* — dych Ducha  
Svätého, preniesol pred tvár Boha  
Otca.

.....

pdf | document generated  
automatically from [https://  
dev.opusdei.org/sk-sk/article/homilia-  
na-zeleny-stvrtok/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/homilia-na-zeleny-stvrtok/) (08.08.2025)